

Odluka:

GŽ 438/2022-2

Zbirni podatci

Broj odluke: GŽ 438/2022-2

Datum odluke: 10.01.2023

Vrsta odluke: Presuda

Vrsta predmeta: Građanski - drugostupanjski

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Poslovni broj 79 GŽ-438/2022-2

Republika Hrvatska
Županijski sud u Zagrebu
Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Zagrebu, kao sud drugog stupnja, u vijeću sastavljenom od sutkinja toga suda Gordane Bošković Majerović, predsjednice vijeća, Milene Frankić, sutkinje izvijestiteljice i članice vijeća i Vlaste Mrzljak, članice vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice I. J., iz Z., OIB: ..., zastupana po punomoćnici N. T., odvjetnici iz Z., protiv tuženika Z. b. d.d. iz Z., OIB: ..., zastupan po punomoćnici M. Z. V., odvjetnici iz Z., radi isplate, odlučujući o žalbi tužiteljice protiv presude Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-5494/2020-86 od 17. prosinca 2021. u sjednici vijeća održanoj dana 10. siječnja 2023.

p r e s u d i o j e

I. Preinačuje se presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-5494/2020-86 od 17. prosinca 2021. i sudi:

Nalaže se tuženiku Z. b. d.d. platiti tužiteljici I. J. iznos od 1.424,30 Eur/10.730,41 kn sa zateznim kamatama koje teku od 11. ožujka 2005. do 31. prosinca 2007. po stopi određenoj čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate ("Narodne novine", broj: 72/02, 153/04), od 1. siječnja 2008. do 31. srpnja 2015. po stopi određenoj za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banka koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. po stopi određenoj za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a od 1. siječnja 2023. do isplate uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, u roku od 15 dana, kao i naknaditi joj prouzročeni parnični trošak u iznosu od 1.143,08 Eur /8.612,50 kn u roku od 15 dana.

II. Nalaže se tuženiku naknaditi tužiteljici trošak žalbenog postupka u iznosu od 240,47 Eur /1.962,50 kn u roku od 15 dana.

Obrazloženje

1. Presudom suda prvog stupnja odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim se nalaže tuženiku platiti iznos od 10.730,41 kn sa zateznim kamatama od 11. ožujka 2005. do isplate te naknadi trošak parničnog postupka sa zateznim kamatama tekućim od dana donošenja presude do isplate (toč. I. izreke). Nalaže je tužiteljici naknaditi tuženiku trošak parničnog postupka u iznosu od 2.050,00 kn u roku od 15 dana (toč. II. izreke).

2. Protiv navedene presude žali se tužiteljica zbog svih žalbenih razloga određenih čl. 353 st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22 dalje: ZPP). Predlaže pobijanu presudu preinačiti, u skladu s navodima žalbe, uz dosudu troška parničnog i troška žalbenog postupka.

3. Žalba tužiteljice je osnovana.

4. Predmet spora je zahtjev tužiteljice kojim od tuženika potražuje isplatu iznosa od 10.730,41 kn sa zateznim kamatama koje teku od 11. ožujka 2005. do isplate.

5. Analizirajući sadržaj izvedenih dokaza, sud prvog stupnja utvrđuje slijedeće činjenično stanje:

-da je pravomoćnom presudom Pr-1492/95 od 25. rujna 1995. naloženo K. d.d. isplatiti tužiteljici iznos od 161,49 kn sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od 4. studenog 1992. do isplate uz naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 150,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom od 25. rujna 1995. do isplate

-da potraživanje tužiteljice nije bilo niti djelomično podmireno pa je tužiteljica na temelju ovršne isprave pokrenula protiv K. d.d. ovršni postupak

-da je Općinski sud u Zagrebu, rješenjem o ovrsi poslovni broj Ovrpl-2833/98 od 19. studenog 1998. odredio ovrhu pljenidbom i prijenosom novčane tražbine, s time da će se prijenos radi naplate na ime ovrhovoditeljice (ovdje tužiteljice) izvršiti tek po pravomoćnosti rješenja o ovrsi o čemu će sud dužnika ovršenika posebno izvijestiti

-da iz dopisa tuženika od 18. lipnja 2003. proizlazi da je na taj dan temeljem rješenja o ovrsi zaplijenjen i deponiran na poseban račun iznos od 10.680,41 kn, a iz obavijesti tuženika od 14. ožujka 2005. da je u ovršnom postupku zaplijenjen iznos od sveukupno 10.730,41 kn i rješenje o ovrsi zavedeno u obavijesti o opozvanim rješenjima temeljem rješenja o stečaju broj St-170/04 za dužnika K. d.d. u stečaju

-da je nad K. d.d. rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-170/04 dana 24. veljače 2005. otvoren stečajni postupak

-da je Općinski sud u Zagrebu, dana 27. rujna 2005. u ovršnom postupku donio rješenje o prijenosu kojim je naloženo tuženiku, kao ovršenikovom dužniku izvršiti prijenos glavnih i sporednih novčanih potraživanja ovrhovoditelja (ovdje tužiteljice) s troškovima ovršnog postupka koji su određeni rješenjem o ovrsi s računa ovršenika na račun ovrhovoditeljice (ovdje tužiteljice)

-da je tuženik dopisom od 6. listopada 2005. vratio sudu rješenje o ovrsi navodeći da po njemu nije u mogućnosti postupiti jer su poslovni računi u Z. b. d.d., koji se odnose na K. d.d. zatvoreni te je otvoren novi račun u stečaju

-da iz dopisa tuženika od 16. srpnja 2007. proizlazi da je zaplijenjen iznos od 10.731,41 kn prebačen na poslovni račun K. d.d. u stečaju dana 11. ožujka 2005.

-da navedeno proizlazi i iz dopisa tuženika upućenog Trgovačkom sudu u Zagrebu dana 13. veljače 2009., u kojem tuženik navodi da je navedeni iznos sadržan u iznosu od 75.575,65 kn koji je u cijelosti prenijet 11. ožujka 2005. na račun K. d.d. stečaju, a iznos od 10.730,41 kn je bio izdvojen u tome trenutku na računima temeljem naloga suda i nalazio se na računu ... (prijelazni račun)

-da iz naloga na temelju kojeg je izvršen prijenos iznosa od 75.575,65 kn dana 11. ožujka 2005. na račun K. d.d. stečaju, a u kojem je sadržan i iznos od 10.730,41 kn, nije vidljivo da bi se na račun K. d.d. u stečaju prenosila sredstva koja su zaplijenjena na osnovi rješenja o ovrsi

-da je tužiteljica u stečajnom postupku izvršila prijavu tražbine utvrđene ovršnom ispravom, no ista joj radi nedostatka stečajne mase nije naplaćena

-da je rješenje o prijenosu u ovršnom postupku donijeto 27. rujna 2005., nakon otvaranja stečajnog postupka nad K. d.d.,

pa tuženik nije mogao postupiti u skladu s rješenjem o prijenosu,

- da je tužiteljica, kao ovrhovoditeljica, stekla založno pravo na zaplijenjenom iznosu koji je zaplijenio tuženik na računu K. d.d. i to temeljem odredbe čl. 152. st. 2 i st. 3. Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj 57/96 -dalje OZ) kojima je propisano da je pljenidba provedena danom dostave rješenja o ovrši ovršenikovu dužniku i da ovrhovoditelj pljenidbom stječe založno pravo na ovršenikovu tražbini

-da trenutkom otvaranja stečaja tuženik ispravno zatvara račun K. d.d. i sredstva prenosi na novootvoreni račun K. d.d. u stečaju, na osnovi čl. 146. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 44/96, 29/99, 129/00 i 123/03 -dalje:SZ)

6. Polazeći od iznesenih utvrđenja sud prvog stupnja zaključuje da je tuženik postupio u skladu s odredbom čl. 146. SZ i u njegovom postupanju nije bilo protupravnosti, kao jedne od bitnih kumulativnih pretpostavki za naknadu štete (čl. 154. st. 1. ZOO), da se danom otvaranja stečajnog postupka gase i prava osoba koja su bila ovlaštena raspolagati imovinom K. d.d. u stečaju pa tako i tuženika, a sve ostalo nakon što je tuženik prenio zaplijenjenu sredstva na novi račun stečajnog dužnika jest pitanje postupanja u stečajnom postupku i primjene Stečajnog zakona tj. ostvarivanja prava stečajnih vjerovnika u tom postupku po navedenom propisu, pa sama činjenica što tuženik nije razdvojio ova sredstva stečajnog dužnika tj. naveo da je tužiteljica u postupku Ovrpl-2833/98 stekla založno pravo na iznosu od 10.730,41 kn nije bila tuženikova zakonska obveza. Stoga odbija zahtjev tužiteljice i odlučuje kao u izreci presude.

7. Ispitujući pobijanu presudu kao i postupak koji joj je prethodio ovaj sud ne nalazi da bi sud prvog stupnja počinio bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP, na koje povrede ovaj sud temeljem čl. 365. st. 2. ZPP pazi po službenoj dužnosti.

8. Pobijana presuda se može ispitati, ima razloge o svim odlučnim činjenicama, a razlozi o odlučnim činjenicama nisu nejasni niti međusobno proturječni, zbog čega nije ostvarena bitna povreda iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP, na koju ukazuje tužiteljica u svojoj žalbi.

9. Sud prvog stupnja potpuno je i pravilno utvrdio činjenično stanje, no iz tako utvrđenog činjeničnog stanja izveo je pogrešan zaključak da u postupanju tuženika nema protupravnosti, a posljedično tome da ne postoji odgovornost tuženika za štetu nastalu tužiteljici, što je dovelo i do pogrešne primjene materijalnog prava.

10. Opće pretpostavke odgovornosti za štetu proizlaze iz odredbe čl. 154. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj: 53/91, 73/94, 7/96, 112/99, dalje: ZOO), kojom je propisano da tko drugome uzrokuje štetu dužan je naknaditi ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje.

11. Odgovornost za štetu nastaje pod pretpostavkom da je osoba odgovorna za štetu (štetnik) počinila protupravnu štetnu radnju zbog koje je nastala šteta osobi koja traži popravak štete (oštećenik) i ako postoji uzročna veza između štetne radnje i štete kao posljedice. Sve navedene pretpostavke moraju biti ispunjene kumulativno. Iz navedenog slijedi kako su pretpostavke odgovornosti za štetu: 1. subjekti odgovornosti za štetu, 2. štetna radnja štetnika, 3. šteta, 4. uzročna veza između štetne radnje i štete i 5. protupravnost, a koje pretpostavke moraju biti ispunjene kumulativno.

12. O protupravnosti govorimo kada je povrijeđena neka pravna norma i to na prvom mjestu norma građanskog prava, ali također i ponašanje suprotno normama drugih pravnih područja može dovesti do štete.

13. Člankom 18. st. 2. ZOO propisano je da je sudionik u obveznom odnosu dužan u izvršavanju obveze iz svoje profesionalne djelatnosti postupati s povećanom pažnjom prema pravilima struke i običajima (pažnja dobrog stručnjaka). Pažnja dobrog stručnjaka zahtjeva se od fizičke i pravne osobe koja se profesionalno bavi određenom djelatnošću. Od takve se osobe očekuje pažnja veća od pažnje dobrog gospodarstvenika odnosno domaćina, a stupanj takve povećane pažnje odražuje se prema pravilima struke i poslovnim običajima stvorenim pri obavljanju određene djelatnosti. Navedena pažnja ovisi o vrsti ugovora, o činjeničnom stanju, pravilima struke i o poslovnim običajima, što je u svakom konkretnom slučaju faktično pitanje koje utvrđuje sud, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti. Radi se o onoj pozornosti koja se u konkretnim prilikama od dobrog domaćina, gospodarstvenika ili stručnjaka redovito, u pravnom prometu, zahtjeva u odgovarajućoj vrsti obveznih odnosa.

14. Tuženik, kao jedna od vodećih banaka u Republici Hrvatskoj, a time i kao dužnik brojnih ovršenika, sudjeluje u nizu ovršnih postupaka, kao što sudjeluje i u stečajnim postupcima. Stoga je nesumnjivo da je tuženik dužan poznavati propise koji uređuju ovršne postupke na novčanim sredstvima, kao i stečajno pravo. Prema odredbi čl. 6. st. 1. Zakona o platnom prometu ("Narodne novine" broj 117/01-dalje: ZOPP) u obavljanju poslova platnog prometa banka je obvezna osigurati primjenu zakona i drugih propisa, ravnopravnost sudionika i zaštitu interesa vlasnika novca i tajnost podataka u skladu s propisima.

15. Osim toga, tuženik je pravna osoba, financijska institucija koja je u obavljanju obveza iz svoje profesionalne djelatnosti dužna postupati prema pravilima struke i običajima (povećana pažnja, pažnja dobrog stručnjaka), sukladno čl. 18. st. 2. ZOO.

16. Ovršni postupak (poslovni broj Ovrpl-2833/98) pokrenut je prije otvaranja stečajnog postupka i ovrhovoditeljica je pljenidbom, odnosno danom dostave rješenja o ovrsi ovršenikovom dužniku u smislu odredbe čl. 152. st. 3. OZ stekla založno pravo na ovršenikovu tražbinu, to joj u skladu s odredbom čl. 82. st. 1. SZ pripada pravo na odvojeno namirenje svoje tražbine, kamata i troškova iz vrijednosti založnog predmeta.

17. Nije sporno da su predmetna sredstva od strane tuženika, prethodno ZAP-a u ovršnom postupku zaplijenjena na posebnom računu, kasnije prijelaznom računu K. d.d. pa je imajući u vidu izneseno tuženik znao odnosno morao znati da je tužiteljica pljenidbom navedenog iznosa stekla založno kao i da takvo pravo ovlašćuje tužiteljicu na odvojeno i prioritarno namirenje njezine tražbine u stečajnom postupku.

18. Točno je da tuženik navedena sredstva pravilno zadržava na računu ovršenika do obavijesti o pravomoćnosti rješenja o ovrsi, odnosno dostave rješenja o prijenosu. Trenutkom otvaranja stečaja ispravno tuženik zatvara račun K. d.d. i sredstva prenosi na novootvoreni račun K. d.d. u stečaju, postupajući u skladu s odredom čl. 146. SZ.

19. Međutim, polazeći od utvrđenja da je u ovršnom postupku zaplijenjen iznos od 10.731,41 kn, da je tužiteljica stekla založno pravo na zaplijenjenom iznosu, da se radi o založnom pravu koji se ne upisuje u javne knjige koje bi vršile publicitetnu funkciju, da je tuženik trenutkom otvaranja stečajnog postupka nad K. d.d. zatvorio račun K. d.d. i sredstva u (zbirnom) iznosu od 75.616,60 kn prenio na novootvoreni račun K. d.d. u stečaju (čl. 146. SZ), da iz naloga za prijenos novčanog iznosa tuženika u kojem je sadržan i zaplijenjeni iznos od 10.730,41 kn (koji se prethodno nalazio na prijelaznom računu K. d.d.) nije naznačeno da bi se radilo o iznosu na kojem je tužiteljica stekla založno pravo odnosno nije vidljivo da bi na bilo koji način bilo naznačeno da je tražbina tužiteljice sadržana u iznosu koji je prenijet na račun K. d.d. u stečaju dana 11. ožujka 2005., dakle da tuženik nije ni na koji način obavijestio stečajnu upraviteljicu V. B. da bi u sredstvima prenesenim na račun K. d.d. u stečaju bio sadržan bilo kakav iznos na kojem postoji založno pravo tužiteljice pa stečajna upraviteljica nije imala saznanja o tome (o navedenom tuženik je izvijestio stečajnu upraviteljicu tek 2009., nakon što je rješenjem od 22. listopada 2008. obustavljen i zaključen stečajni postupak nad K. d.d. u stečaju) da je tužiteljica prijavila tražbinu po ovršnoj ispravi u stečajnom postupku, ali potraživanje tužiteljice u stečaju nije naplaćeno, evidentno je da tuženik nije postupao u izvršavanju obveze iz svoje profesionalne djelatnosti s povećanom pažnjom prema pravilima struke i običaja (pažnjom dobrog stručnjaka) i propuštanjem obavješćavanja stečajne upraviteljice V. B. u stečajnom postupku o postojanju založnog prava tužiteljici je nastupila šteta.

20. Naime, da je stečajna upraviteljica V. B. bila obaviještena o postojanju založnog prava tužiteljice na prenesenom iznosu od 10.732,41 kn ista bi bila obvezna navedeno unijeti u Tablicu razlučnih prava (čl. 173.a i čl.174 u vezi s čl. 151. SZ) i time omogućiti isplatu navedenih sredstava tužiteljici.

21. Iz navedenog slijedi da tuženik nije izvršavao obveze iz svoje profesionalne djelatnosti s pažnjom dobrog stručnjaka čime je prouzročio štetu tužiteljici u iznosu od 10.730,41 kn, koji iznos tužiteljica upravo potražuje od tuženika u ovoj pravnoj stvari.

22. Pravilno je sud prvog stupnja prigovor zastare ocijenio neosnovanim.

23. Prema odredbi čl. 376. ZOO potraživanje naknade uzrokovane štete zastarijeva za tri godine od kada je oštećenik

doznao za štetu i za osobu koja je štetu učinila, a u svakom slučaju ovo potraživanje zastarijeva za pet godina od kada je šteta nastala. Tužiteljice je za štetu i štetnika, saznala tek kada je dopisom tuženika od 16. srpnja 2007. obaviještena da su predmetna sredstva prenijeta na račun K. d.d. u stečaju, a od navedenog dopisa do podnošenja tužbe 14. siječnja 2010. nije protekao zastarni rok od tri godine.

24. Također je pravilno ocijenjen neosnovanim prigovor tuženika da se radi o presuđenoj stvari jer je tužiteljica svoju tražbinu jedino mogla ostvariti u stečajnom postupku. Naime, tužiteljica svoju tužbu temelji na činjenici da je tuženik napravio propust prenijevši predmetna sredstva zbirnim nalogom na račun dužnika u stečaju i da joj je time prouzrokovao štetu. Također je netočno da tužiteljica ne bi imala pravo na naknadu štete već da bi isključivo mogla isticati prigovore oko namirenja u ovršnom postupku, a ne u parničnom postupku

25. Tako je na temelju utvrđenog činjeničnog stanja valjalo izvesti drugačiji zaključak od onoga kako je to izveo sud prvog stupnja, i prihvatiti zahtjev tužiteljice te naložiti tuženiku isplatu iznosa od 10.730,41 kn sa zateznim kamatama koje teku od učinjenog prijenosa tj. od 11. ožujka 2005. do 31. prosinca 2007. po stopi određenoj čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate ("Narodne novine", broj: 72/02, 153/04), a od 1. siječnja 2008. do isplate po stopama iz čl. 29. st. 2. i 8. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22, sve kako je to navedeno u izreci ove presude.

26. Slijedom iznesenog, na temelju odredbe čl. 373. toč. 1. i 2. ZPP valjalo je pobijanu presudu preinačiti na način da se tužbeni zahtjev tužiteljice prihvati, odnosno presuditi kao u izreci.

27. Kako je izmijenjena odluka o glavnoj stvari valjalo je izmijeniti i odluku o parničnom trošku.

28. U ovom postupku tužiteljica je u cijelosti uspjela u sporu te joj pripada pravo na naknadu troškova zastupanja primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj: 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15, dalje: Tarifa) u vezi čl. 154. st. 1. i čl. 155. ZPP, i to za sastav tužbe u iznosu od 1.000,00 kn (Tbr. 7. toč. 1. Tarife), zastupanja na 5 ročišta (11. svibnja 2011., 5. svibnja 2014., 15. svibnja 2015., 14. travnja 2016. i 4. studenog 2021., za svako ročište po 1.000,00 kn (Tbr. 9. toč. 1. Tarife), te sastav podneska 28. svibnja 2015. u iznosu od 250,00 kn (Tbr. 8. toč. 3. Tarife) ili 6.250,00 kn što uvećano za PDV 25% iznosi 7.812,50 kn. Tužiteljici je priznat i trošak sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 400,00 kn i presudu u iznosu od 400,00 kn. Stoga ukupan parnični trošak tužiteljice iznosi 8.612,50 kn.

29. Tužiteljica je uspjela sa žalbom u cijelosti pa joj pripada trošak žalbenog postupka koji se sastoji od troška sastava žalbe u iznosu 1.250,00 kn (Tbr. 10. toč. 1. Tarife), uvećan za PDV 25% što iznosi 1.562,50 kn, na koji je iznos pribrojen podmiren iznos sudske pristojbe na žalbu u iznosu od 400,00 kn, što ukupno iznosi 1.962,50 kn.

U Zagrebu 10. siječnja 2023.

Predsjednica vijeća:

Gordana Bošković Majerović, v.r.